

RAI tiedonkeruujärjestelmän hankinta**214/02.08.03.00/2020****Yhall 17.03.2020 § 41**

Valmistelija: hoito- ja hoivajohtaja Anne Mikkonen, puh. 0400 144 501, anne.mikkonen(at)ylasavonsote.fi.

Valmistelija: hyvinvointijohtaja Seija Kärkkäinen, puh. 040 747 0506, seija.karkkainen(at)ylasavonsote.fi.

Mika Ålander, puh. 044 709 6399, mika.alander(at)ylasavonsote.fi

Sosiaali- ja terveystalvueluissa asiakkaan toimintakyvyn ja palvelutarpeen monipuolinen ja luotettava arviointi ovat edellytys tarkoituksenmukaisten palvelujen järjestämiseksi ja palveluissa onnistumisen arvioimiseksi. Arvioinnin yhdenmukaisuus maakunnallisella ja kansallisella tasolla tarjoaa arvokkaan vertailutiedon palvelujen kohdentumisesta ja laadusta. Muun muassa hallituksen esityksessä (HE 4/2020) ehdotetaan säädettäväksi iäkkäiden henkilöiden palvelutarpeen selvittämisessä ja arvioinnissa käytettävästä yhtenäisestä kansallisesta arviointi- ja seurantajärjestelmästä. Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen osalta Aluehallintovirasto on ohjeistanut kuntia huomioimaan hankinnassa asiakaskohtainen palvelutarve ja asiakkaan tarvitseman hoivan ja huolenpidon vähimmäismitoitus.

Vuonna 2014 Terveiden- ja hyvinvoinninlaitoksella toteutettiin tutkimus, jonka tavoitteena oli selvittää RAI-ID soveltuvuutta kehitysvammaisten palveluiden arviointiin. Tämän tutkimuksen perustella toivottiin RAI-ID välinettä pysyvään käyttöön. Välineen kautta saatava tieto auttaa toiminnan seurannassa ja kehittämisessä. Haasteena koettiin niiden asiakkaiden arviointi, joilla ei ollut sanallista kommunikointikykyä sekä arviointeihin menevä aika. RAI-järjestelmä on palvelutyypikohtainen ja aikuisille kehitysvammaisille on kehitetty InterRAI Intellectual Disability. Aiemmin ei Suomessa ole ollut vastaavaa yhtenäistä mittaria. Palvelutarpeen arvioinnille on oma arviointivälineensä InterRAI-CHA. Vuonna 2018 laadittu TOIMIA-suositus (STM Manssila, Rahikka, Sjöblom) tukee ja ohjaa sosiaalialan asiakastyössä käytettävien toimintakykymittareiden yhdenmukaista ja eettistä käyttöä.

Sopivimmaksi mittariksi on arvioitu Suomessa jo käytössä oleva RAI-järjestelmä (STM2019).

RAI -järjestelmä (Resident Assessment Instrument) on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu

asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Järjestelmä toimii ikääntyneiden palvelujen, mielenterveysasiakkaiden ja kehitysvammaisten palvelutarpeen, hoidon, laadun ja kustannusvaikuttavuuden arvioinnissa sekä seurannan apuvälineenä. RAI-välineistön sisältöä ylläpitää ja sen oikeudet omistaa kansainvälinen tutkijaverkosto interRAI. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) valvoo RAI-välineiden suomalaisia versioita. Valtakunnallisella tasolla RAI-järjestelmä on käytössä 176 kunnassa vanhus- ja vammaispalveluissa sekä julkisella että yksityisellä puolella. Vanhuspalveluissa RAI-järjestelmällä arvioitiin vuonna 2018 noin 35 prosenttia kotihoidon ja noin 40 prosenttia ympärivuorokautisen hoidon asiakkaita (THL). RAI-järjestelmä tuottaa valtakunnallista vertailutietoa, jonka avulla voidaan seurata omaa palvelujen tuottamisen tilaa ja kehitystä sekä tunnistaa kehittämiskohteita kunnan ja maakunnan alueella.

Pohjois-Savon maakunnan alueella RAI-järjestelmä on käytössä jo yksittäisissä kunnissa. Kuopion kaupunki, Varkauden kaupunki ja Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä hankkivat yhteistyössä alustavan tarvemäärityksen ja markkinaselvityksen Istekki Oy:ltä vuonna 2019. Selvityksen perusteella hankinta kannatta toteuttaa seudullisena hankinta ja SaaS- palveluna suoraan toimittajalta. Hankinta-arvo ylittää kansallisen kynnsarvon ja tavoitteena on tehdä yhteinen toimeksianto hankinnasta Sansia Oy:lle. Tavoitteena on RAI-järjestelmän käyttöönotto vanhuspalveluissa, vammaispalveluissa ja mielenterveys – ja päihdekuntoutujien palveluissa organisaatiokohtaisen vaiheistuksen mukaan vuosien 2020-2022 aikana. RAI-järjestelmän käyttöönoton myötä poistuvat käytöstä nykyiset arviointityökalut, kuten RAVA.

Hankinta toteutetaan alustavan suunnitelman mukaan Pohjois-Savon alueellisena hankintana. Alueellisessa hankinnassa käyttöönoton kustannukset jaetaan organisaatiokohtaisiin tasaeriin ja jatkuvan palvelun kustannukset jaetaan organisaatioille väestöpohjan mukaisesti (Kuopio 68%). Kehittämistyö suunnitellaan toteutettavaksi osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelmaa sekä sote-rakenneuudistusta tukevaa alueellista kehittämistyötä. Hankinnan käyttöönottokustannukset ovat ensisijaisesti tavoitteena rahoittaa valtionavustuksella. Jos hankitaan ei myönnetä valtionavustusta, hankinnan kustannuksista vastaavat organisaatiot. Hankintaan osallistuvia organisaatioita ovat tämän hetken tiedon mukaan Kuopion kaupunki, Ylä-Savon SOTE ja Varkauden kaupunki. Hankinnan valmisteluvaiheessa on hyvä selvittää yhteistyömahdollisuus Siilinjärven kanssa. Siilinjärvellä on RAI-järjestelmä ollut käytössä vuosia.

Vaikutusten arviointi:

Tukee tiedolla johtamista, palvelujen kohdentumista, palvelujen laadun seurantaan sekä yksiköllistä ja asiakaslähtöistä palvelusuunnittelua.

Esityslistan lisäaineistona:

- Hankinnan kokonaiskustannukset

Valmistelijoiden päätösehdotus:

Yhtymähallitus päättää antaa Sansia Oy:lle toimeksiannon Rai –mittarin kilpailuttamisen käynnistämiseksi seudullisena yhteistyönä ja valmistelusta yhdessä viranhaltijoiden kanssa.

Edelleen yhtymähallitus päättää, että Sansia Oy tekee kilpailutuksen pohjalta syntyvän hankintapäätöksen.

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Hyväksytään valmistelijoiden esityksen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkitään pöytäkirjaan, että Anne Mikkonen poistui päätöksenteon jälkeen klo 13.10.